

4. Куроченко О. В., Копнов М. А., Сладкевич В. П. та ін. Економіка: від А до Я: Понятійно-термінол. слов. К.: ДП “Видавничий дім «Персонал», 2008. 368 с.

5. Краснокутська Н. С. Потенціал торговельного підприємства: теорія та методологія дослідження: монографія. Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2010. 247 с.

ТОВАРНІ ЗАПАСИ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ: ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ

Долгова К. І.

*Науковий керівник: Кондратюк О.І., к.е.н, доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

Забезпечення безперервного процесу товарного обігу передбачає постійну наявність на споживчому ринку певної маси готових до реалізації товарів, що характеризуються як товарні запаси. Виникнення категорії товарних запасів обумовлено самою природою існування торгового процесу. Причиною, яка об'єднує всіх суб'єктів створення товарних запасів, є прагнення до економічної безпеки. Запаси - це один з основних активів ритейлу, тому на них повинен бути завжди зосереджений фокус уваги, а система управління запасами - це перш за все технічний інструмент для досягнення поставлених цілей [1]. Кожне торгове підприємство повинно мати товарний запас на кілька тижнів безперебійної роботи. Скорочення товарного запасу двояко може вплинути на прибуток, а при грамотному підході дозволить вивільнити оборотні гроші і підвищити ROI, і навпаки, вимушений розпродаж товарних запасів призведе до скорочення прибутку. Отже, товарні запаси, що формуються і зберігаються на підприємствах торгівлі, є важливим індикатором ринкової кон'юнктури, оскільки чутно реагують на будь-які зміни у ринковій пропорціях попиту і пропозиції, є одним із найважливіших факторів розвитку оптового товарообороту та ритмічності здійснення торговельних процесів, суттєво впливають на фінансові результати суб'єктів господарювання.

На підприємстві, в першу чергу торгівлі, повинні бути товарні запаси. Їх величина повинна бути оптимальною для конкретного підприємства. З одного боку, необхідно забезпечити безперебійну реалізацію товарів, з іншого – уникнути затоварення і заморожування. Товарні запаси створюються на всіх етапах руху товарів від виробника до кінцевого покупця. Вони можуть перебувати на складі виробничого підприємства, в дорозі, на оптових і роздрібних складах. З їх допомогою забезпечується відповідність попиту і пропозиції. Товарні запаси необхідні для того, щоб підприємство могло в безперебійному режимі здійснювати свою комерційну діяльність.

Економічна роль, яку відіграють товарні запаси підприємств торгівлі у ефективному функціонуванні споживчого ринку, обумовлює проведення спеціального дослідження динаміки їх обсягу, характеру розміщення за

окремими регіонами України.

Динаміка товарних запасів підприємств України оптової торгівлі за 2016-2019 рр. показує, що обсяги товарних запасів збільшувалися, що слід розглядати як позитивне явище, спрямоване на підвищення рівня торговельного обслуговування населення. Загалом, за вказаний період обсяг товарних запасів у цілому по Україні зріс у 1,5 рази – з 1555,9 до 2322,1 млрд грн. [2].

Слід зазначити, що темпи зміни обсягів товарних запасів за регіонами України були досить різними. Так, якщо у 2019 р. стосовно 2016 р. у Івано-Франківській, Черкаській, Чернівецькій областях товарні запаси на підприємствах оптової торгівлі зросли майже у втричі, а у Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Закарпатській, Луганській, Одеській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській та м. Києві вони збільшилися в межах лише 16,33–46,07% [2]. Крім того, зростання суми запасів продовольчих товарів у періоді, який аналізується, були вища, ніж непродовольчих, так, якщо сума перших зросла за 2016-2019 рр. на 55, 14%, то других – на 48,10%. Внаслідок такої динаміки частка запасів продовольчих товарів зменшилась з 76,4% на кінець 2016 р. до 75,1 на кінець 2019 р., хоча ця тенденція не носила стабільного характеру за окремими роками вказаного періоду. Відповідно частка запасів непродовольчих товарів підприємств оптової торгівлі також зменшилась з 38,3 до 37,8%.

Таким чином, з вище зазначеного, можемо зробити наступні висновки. Товарні запаси являють собою важливий елемент ресурсного потенціалу організацій сфери обігу будь-якого формату. Товарні запаси виконують цілий ряд функцій, головною з яких є забезпечення відносної незалежності між параметрами попиту і пропозиції на всіх стадіях комерційної діяльності. Процес формування товарних запасів повинен відповідати двом взаємовиключним один одного завданням. Перше завдання полягає в тому, щоб зробити процес роздрібної торгівлі безперебійним і максимально задовольнити потреби населення в товарах. Другим завданням формування товарних запасів є мінімізація витрат на утримання і збереження запасів.

Література:

1. Сокращение товарного запаса на 23% при росте продаж на 27%. История успеха. URL: <https://abmcloud.com/kak-poluchit-sokrashhenie-tovarnogo-zapasa/>
2. Обсяг продажу і запаси товарів у торговій мережі підприємств роздрібної торгівлі по регіонах. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/spr.htm.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Єфімова А.В.

*Науковий керівник: Попова А. М., к.т.н., доцент
Харківській національній автомобільно-дорожній університет*